

Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen

Geir Halvor Vedum

Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen

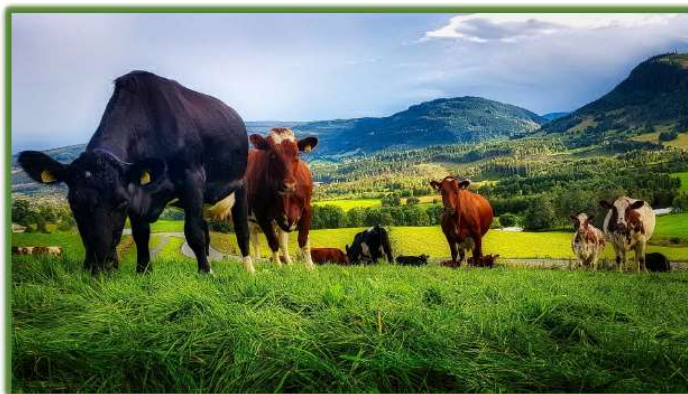
**Gausa – elva som renner tvert gjennom
matfatet**

Landbruksplan for Lillehammer-regionen

2021 - 2025

Mjølkekyr på beite, Gausdal

Mål (1/4): Landbruket i Lillehammer-regionen skal ha en bærekraftig og klimanøytral produksjon

Tiltak (eksempel):

Årlig handlingsplan for klima- og miljøtiltak i regionen

Landbrukets utfordringer mht. Gausa (og vassdrag ellers):

- Avrenning årlig fra dyrkamark («ordinær» forurensning)
- Lagring og bruk av møkk og gjødsel
- Flom – utvasking av næringsstoffer
- Erosjon – nydyrking, drenering, landbruksveger mm
- Kantsoner/vegetasjonssoner
- Skogsdrift

Kartlegging av flomutsatte jordbruksarealer ifm. «Lågen-planen»:

- 800 daa Gausa-Vesleelva (Gausdalsgrensa til Svingvoll)
- 650 daa Gausa-Jøra (Seg.bru til Svatsum)
- 500 daa i Augga
- 1000 daa Gausa, Jørstad- og Jørstadmovollene + Fåberg øst

Augga i Vestre Gausdal

Problematiske elv i jordbrukets kulturlandskap

Oppsummering etter befaring høsten 2015

Gausdal kommune, mars 2016

Innhold

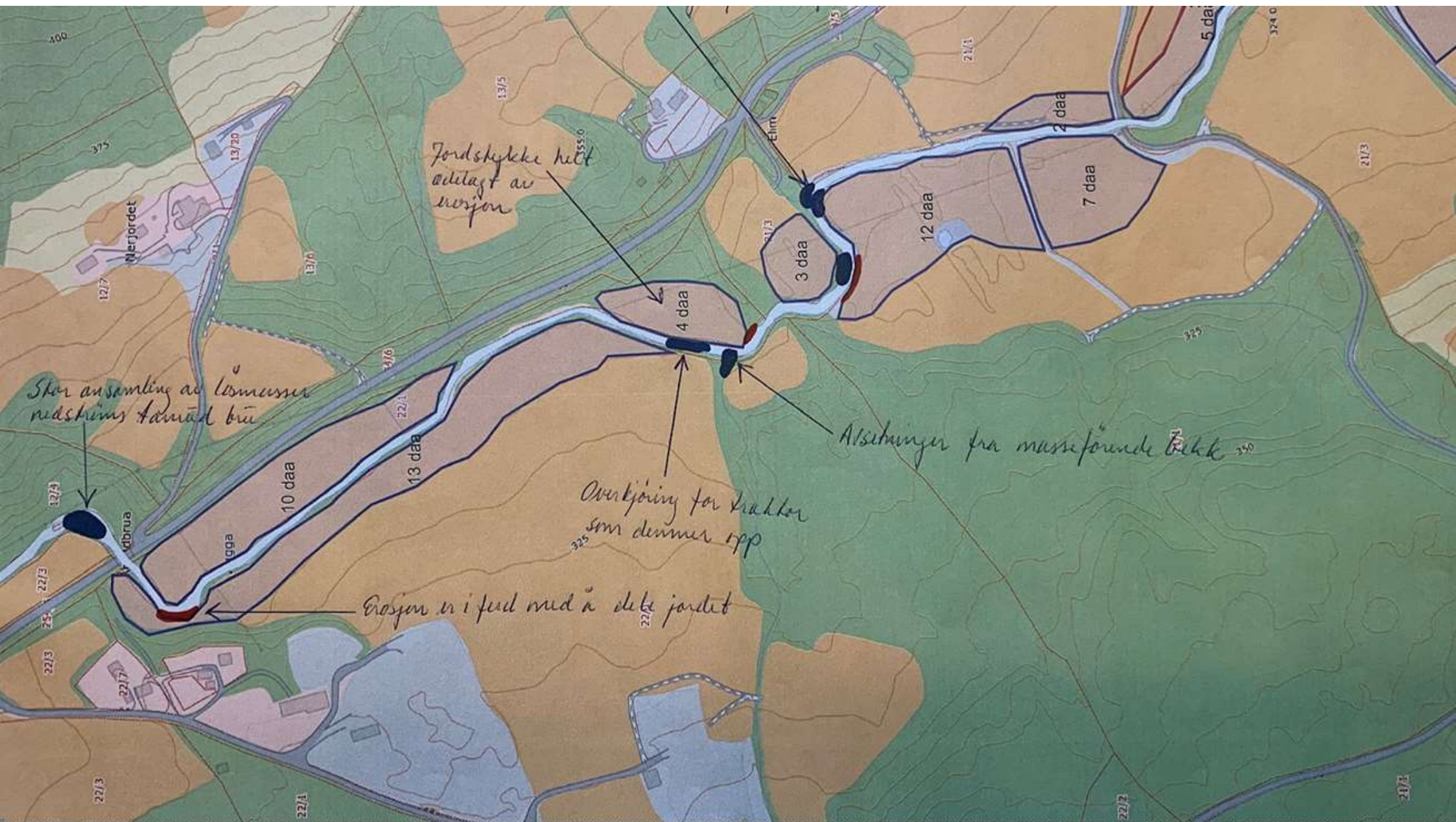
Innhold.....	2
Augga og Auggedalen	3
Generelt om flomproblematikken i Augga	3
Medvirkende årsaksforhold	4
Massetransport.....	4
Vegetasjon langs elva	5
Stedlig bestand av bever.....	6
Konsekvenser.....	7
Kortsiktige oversvømmelser	7
Forsumping	8
Erosjon	9
Konsekvenser på lengre sikt	10
Tiltak	10
Utførte tiltak	10
Forholdet til vernerestriksjoner	11
Aktuelle tiltak	11

Vedlegg:

1. Kart med inntegnede registreringer for berørte arealer i Auggedalen, 9 sider
2. Oversikt over dyrka arealer som normalt er berørt ved flom

Tekst: Geir Halvor Vedum, jordbruksrådgiver Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen

Bilder: Jon Sylte, plan- og miljørådgiver Gausdal kommune

4.4.2 Miljøtema utslipp til luft

Formålet med tilskuddsordningene under miljøtema utslipp til luft er å stimulere til gjødslingsmetoder som gir redusert utslipp av ammoniakk og lystgass.

Tilskuddsordningene under miljøtema utslipp til luft kan også direkte eller indirekte være med på å redusere avrenning til vann.

Tilskudd til spredning av husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen

Formålet med ordningen er å stimulere til at husdyrgjødsel blir spredd på mest mulig gunstig tidspunkt.

Spredning av husdyrgjødsel om høsten gir store tap av næringsstoffer til vann og luft fram til plantene kan nyttiggjøre seg næringa. Spredning av all husdyrgjødsel på våren eller i vekstsesongen vil føre til en bedre utnyttelse av nitrogen og fosfor

Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel med slepeslange. Foto: Karoline F.

biorest blir blandet inn i jordsmonnet raskt etter spredning.

Rask nedmolding har stor betydning for å redusere ammoniaktapet ved overflatespredning av husdyrgjødsel, samtidig som det gir en bedre utnyttelse av husdyrgjødsla ved at den spres på større areal. Tapet av ammoniakk er størst de første 6 timene etter spredning. Tiltaket er også positivt for vannmiljøet.

Tilskudd til spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

Formålet med tilskuddet er å stimulere til bruk av tilførselsslanger for spredning av husdyrgjødsel og biorest for å redusere jordpakking.

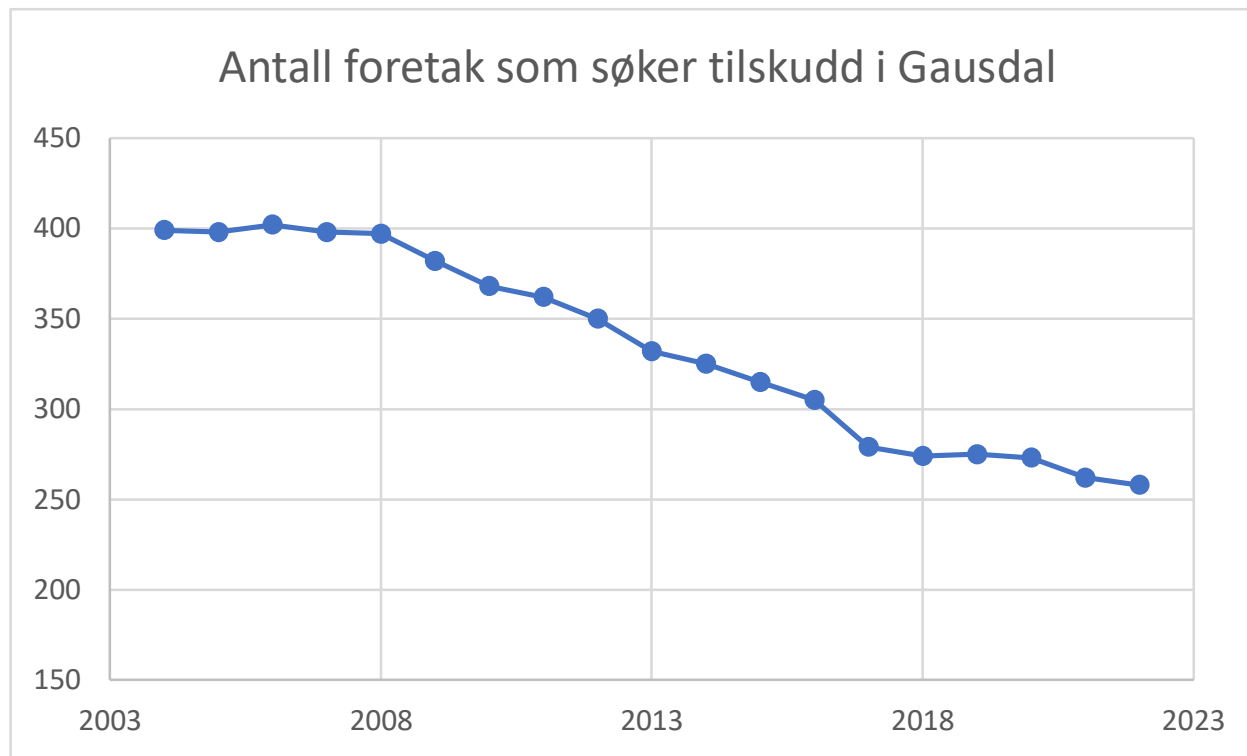
Det kan gis tilskudd til spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange, som et tillegg til de andre tilskuddsordningene for miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. Bruk av tilførselsslanger er

Regionalt miljøtilskudd

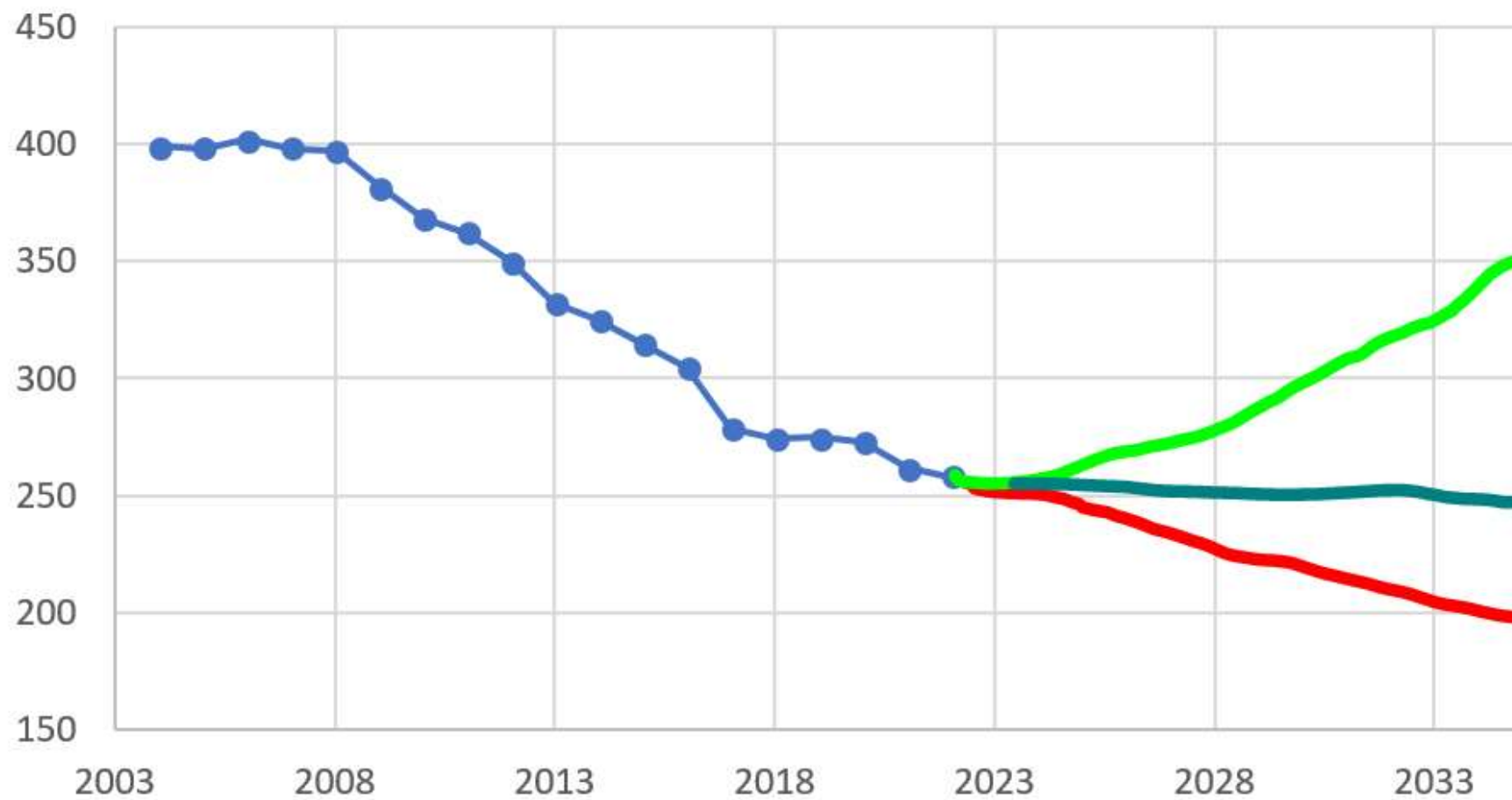
- Stor oppslutning i GLØ
- Redusert utslipp til vann og luft
- Bedre utnyttelse av husdyrgjødsel
- Bedre økonomi for bonden

Ei realitetsorientering

Antall foretak som søker tilskudd i Gausdal

Den største landbruksrelaterte miljøutfordringen er frafall av aktive bønder!

- Færre hjemmeværende bønder = redusert akuttberedskap
- Færre som driver egen jord = dårligere vedlikehold av jord og landskap
- Færre som har inntekta fra jordbruket = manglende incentiv for påkost
- Færre som arbeider med jord-/skogbruk = færre hender med kraft i klypa
- Færre som har arbeidet med jord-/skogbruk= forvitring av kompetanse

Dårlig økonomisk utvikling over tid i landbruket gir økt rovdrift på arealer, mindre kontroll på forurensning og totalt sett mindre hensyn i praktisk handling til natur, kulturlandskap, klima og miljø

Lykke til med arbeidet!
